

МОТИВИ

към проект на Програма за енергийна ефективност на Община Бяла Слатина за периода 2023-2027г.

I. ПРИЧИНИ, НАЛАГАЩИ ПРИЕМАНЕТО НА ПРОГРАМАТА:

Съгласно разпоредбата на чл. 12, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност, българските общини са задължени да разработят и приемат програми по енергийна ефективност. Резултатите от тях се отчитат чрез ежегодни отчети пред Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР). В отговор на това задължение, представената програма за периода 2023-2027 година обхваща дългосрочните цели за енергийна ефективност на Община Бяла Слатина, както и планираните мерки в хоризонт до 2027 година. На тази основа се определят необходимите финансови ресурси за осъществяването на стратегията, идентифицират се доколкото е възможно достъпните финансови източници, както и процедурата по мониторинг на изпълнението, отчитането и адаптацията към настъпващите промени в социалната и икономическа среда.

Програмата за енергийна ефективност се одобрява и приема от Общински съвет – Бяла Слатина, по предложение на Кмета на общината. Програмата е с пет годишен срок на действие, който е съобразен с периода на действие на стратегическите документи от по-високо ниво в системата на регионално и национално развитие. Определени са основните цели, действията и мерките за развитие на общинската политика в областта на енергийна ефективност в съответствие с националното законодателство и добрите европейски практики в областта на енергийната ефективност.

Програмата за енергийна ефективност на Община Бяла Слатина 2023-2027г. е стратегически документ с отворен характер. Той може да бъде усъвършенстван, допълван, променян и изменян на база промени в нормативните документи на национално ниво, както и установените резултати, нуждите и финансовата възможност на Общината.

Досегашната Програма за енергийна ефективност на Община Бяла Слатина беше с времеви обхват 2018-2022г. и поради това обстоятелство същата следва да бъде актуализирана.

II. ЦЕЛИ, КОИТО СЕ ПОСТАВЯТ:

Настоящата програма за енергийна ефективност е изготвена за 5-годишен планов период. Идентифицираните проекти и дейности, свързани с енергийната ефективност, обхващат всички сфери на стопанския живот на територията на Общината. Това е обусловено от новите функции на Общината: на консуматор, регулатор и мотиватор.

Стратегическата цел на Общинската Програма за енергийна ефективност е:

Подобряване на комфорта на обитаване в обществените сгради и постигане на нормативно определените параметри на средата за отопление и осветление, чрез мерки за енергийна ефективност. Общинската Програма за енергийна ефективност има за главна цел да се превърне в инструмент за реализиране на общинската политика в областта на енергийната ефективност и използването на ВЕИ. Тя съответства на енергийната политика на национално и регионално равнище. Целите, заложи в Общинската програма за енергийна ефективност 2023-2027 г., съответстват и на целите, заложи в местните нормативни документи, касаещи опазване на околната среда на Община Бяла Слатина.

Главна стратегическа цел на Общината е създаване на устойчив модел и развитие на енергийната инфраструктура за производство и потребление на енергия на основата на съвременни енергийни и информационни технологии. Тази цел предопределя нова енергийна политика на общината, основана на следните основни приоритети:

ПРИОРИТЕТИ:

Приоритет 1: Прилагане на интегриран пакет от мерки за подобряване на енергийната ефективност на общински сграден фонд, повишаване на енергийната ефективност в обектите, които се издържат чрез общинския бюджет и реализиране на икономия на енергия след прилагане на ЕСМ.

Очаквани резултати:

- (а) Подобряване на комфорта на обитаване в обществените сгради и постигане на нормативно определените параметри на средата за отопление и осветление;
- (б) Намаляване на консумацията на енергия;
- (в) Оптимизиране на бюджетните разходи в резултат на постигнатите икономии на енергия от изпълнените енергоефективни мерки, спрямо нормативно определените за предходни периоди;
- (г) Намаляване на емисиите от CO₂;
- (д) Удължен експлоатационен срок на общинските сгради, на техните инсталации и съоръжения.

Приоритет 2: Повишаване на енергийната ефективност в жилищните сгради на територията на общината.

Повишаване на енергийната ефективност на панелните блокове следва да се превърне в приоритет на Общината. Стратегията за финансиране на сгради за постигане на енергийна ефективност е от Плана за възстановяване и устойчивост.

Очаквани резултати:

- (а) Намаляване на годишните разходи за енергия на домакинствата;
- (б) Намаляване на емисиите от CO₂;
- (в) Подобен комфорт на обитаване в обновените сгради;
- (г) Удължен живот на обновените сгради, на техните инсталации и съоръжения.

Приоритет 3: Прилагане на интегриран пакет от мерки за подобряване на енергийната ефективност в публичната инфраструктура, и реализиране на икономия на енергия след прилагане на ЕСМ.

Очаквани резултати:

- (а) Подобрени енергийни характеристики на сградния фонд и подобрен енергиен комфорт за работещи и посетители;
- (б) Намаляване на разходите за енергия за отопление в публичния сектор;
- (в) Намаляване на въглеродните емисии генерирани в публичния сектор.

Приоритет 4: Повишаване на енергийната ефективност на уличното осветление в община Бяла Слатина

Очаквани резултати:

- (а) Намаляване на консумацията на електрическа енергия;
- (б) Подобряване на нивото на уличното осветление в съответствие с българския стандарт за улично осветление;

(в) Намаляване на преките разходи на Общината за улично осветление при осигурено високо качество на осветлението;

(г) Осигуряване на безопасно движение на моторните превозни средства и повишаване сигурността на движение на пешеходците в тъмната част на денонощието и създаване на комфортна нощна атмосфера.

Приоритет 5: Оползотворяване на енергията от възобновяеми енергийни източници - инсталиране на системи, използващи възобновяеми енергийни източници в сгради – общинска собственост /соларни и фотоволтаични инсталации, термопомпи, биомаса/ Очаквани резултати:

(а) Намаляване на разходите за енергия за отопление в публичния сектор;

(б) Намаляване на въглеродните емисии генерирани в публичния сектор.

5.2. ЦЕЛИ

5.2.1. Изграждане на общински кадри по енергийна ефективност

Очаквани резултати:

Повишаване нивото на:

- Познание по енергиен мениджмънт на специалисти от общинската администрация;
- Информираност, култура и знания в областта на енергийната ефективност на ръководния персонал на общинските обекти;
- Експертния потенциал на специалисти в общинската администрация за разработване и реализиране на проекти по енергийна ефективност;
- Професионална квалификация на експлоатиращия персонал.

5.2.2. Проучвания на потенциала за енергийна ефективност в Общината и на възможностите за неговото оползотворяване

Очаквани резултати:

- (а) Създадени предпоставки за оползотворяване на потенциала на ВЕИ.
- (б) Идентифицирани финансови източници и инструменти за финансиране на проектите и дейностите от енергийната програма на Общината.
- (в) Енергийна информационна база на Общината.

Неинвестиционни дейности (проучвания):

Проучвания на потенциала на територията на Общината по отношение на наличието и използваемостта на:

- (а) възобновяемите енергийни източници в различни сектори;
 - (б) слънчевата енергия за производство на електричество.
- Разработване на енергиен баланс на Общината на основата на установения потенциал на възобновяеми енергийни източници.
 - Проучване на алтернативни възможности за финансиране на мерките в Програмата за енергийна ефективност на Общината, в т.ч. по линия на оперативните програми за регионално развитие, Програмата за развитие на селските райони, План за възстановяване и устойчивост, както и национални, международни донорски мерки и фондове за насърчаване на енергийната ефективност.

- Проучване на местните нужди от техническа помощ в областта на енергийната ефективност.

- Създаване и осигуряване на енергийна информационна база на Общината за консумацията на енергия от всички сектори на стопанския живот.

5.2.3. Мобилизиране на обществена подкрепа за изпълнение на енергийната програма на основата на широко партньорство с бизнеса и организации на гражданското общество. Очаквани резултати:

(а) Осигурена широка обществена подкрепа за изпълнението на програмата за енергийна ефективност.

(б) Установени трайни публично-частни партньорства между Общината и частния сектор.

(в) Въведено управление на енергията на територията на Общината.

Неинвестиционни дейности (проучвания):

Подготовка и провеждане на широка разяснителна кампания след населението и местния бизнес за целите на Общинския план за енергийна ефективност и за необходимостта от партньорства между участниците в нейното изпълнение.

5.2.4. Повишаване на дела на енергията от ВЕИ, използвана в общинските сгради

Очаквани резултати:

(а) подобрени енергийни характеристики на общинския сграден фонд и подобрен енергиен комфорт за работещи и посетители;

(б) подобряване качеството на услуги, предоставяни от Общината;

(в) намаляване на разходите за енергия за отопление и осветление в публичния сектор;

(г) намаляване на въглеродните емисии, генерирани в публичния сектор.

Неинвестиционни дейности:

Разработване и осъществяване на общинска програма за:

(а) насърчаване на проекти за използването на ВЕИ;

(б) подготовка и провеждане на кампания за насърчаване на използването на ВЕИ;

(в) присъединяването на Общината към европейски кампании за насърчаване на използването на ВЕИ. Оказване на техническа помощ за осъществяването на инвестиционни проекти за използването на ВЕИ.

III. СЪГЛАСУВАНОСТ С ДРУГИ НОРМАТИВНИ АКТОВЕ:

Настоящата Програма за енергийна ефективност 2023-2027г. на Община Бяла Слатина е разработена в съответствие с изискванията на чл.12, ал.2 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ). Програмата е в съответствие и с Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г., Националния план за действие по енергийна ефективност, Националния план за сгради с близко до нулево потребление на енергия, Националната дългосрочна програма за насърчаване на инвестиции за изпълнение на мерки за подобряване на енергийните характеристики на сградите от обществен и частен национален жилищен и търговски сграден фонд и

Указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР) за разработване на програми за енергийна ефективност.

Програмата за енергийна ефективност се одобрява и приема от Общински съвет – Бяла Слатина, по предложение на Кмета на общината. Програмата е с пет годишен срок на действие, който е съобразен с периода на действие на стратегическите документи от по-високо ниво в системата на регионално и национално развитие.

Тази програма надгражда предходната Програма за енергийна ефективност със срок на действие до 2022 г., разработвана от Община Бяла Слатина. Определени са основните цели, действията и мерките за развитие на общинската политика в областта на енергийна ефективност в съответствие с националното законодателство и добрите европейски практики в областта на енергийната ефективност. Целта на Програмата е намаляване на енергийната интензивност на brutния вътрешен продукт на територията на Община Бяла Слатина чрез намаляване потреблението на енергия при крайните потребители.

С разработването на настоящата Програма за енергийна ефективност 2023- 2027 г., ще се създадат условия за провеждане на устойчива общинска политика за усвояване на различни енергийни възможности, тяхното приложение на местно ниво и осигуряване на финансиране, чрез различни инструменти. Програмата е съгласувана с Плана за интегрирано развитие на общината за периода 2021-2027 г. и включените в него проекти и дейности.

Нормативна и стратегическа уредба на Република България в сферата на ЕЕ:

Дългосрочните национални стратегически документи в областта на енергията и климата включват:

- Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г.
- Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.
- Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България.

Планът за възстановяване и устойчивост полага основите за зелена и цифрова трансформация на икономиката, в съответствие с амбициозните цели на Зелената сделка и предвижда реализация на мащабни проекти, както за повишаване на енергийната ефективност в сградите – частни, общински и държавни, така и на проекти, насочени към оползотворяване на енергия от възобновяеми източници.

- Други национални стратегически документи със значение за настоящата програма: Национална жилищна стратегия, 2017-2030 г.
- Национален план за действие за енергия от горска биомаса 2018-2027 г.
- Национален отчетен план за горите, съдържащ референтното ниво за горите на България за 2021-2025 г.
- Национален план за управление на отпадъците, 2021-2028 г.

Законодателната рамка в областта на енергийната ефективност и насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници се определя от следните по-важни нормативни документи:

- Закон за енергийната ефективност /ЗЕЕ/
- Закон за енергията от възобновяеми източници;
- Закон за енергетиката
- Закон за опазване на околната среда
- Закон за чистотата на атмосферния въздух
- Закон за устройство на територията
- Подзаконови нормативни актове, свързани с посочените закони за прилагането им
 - НАРЕДБА №Е-РД-04-1 от 22.01.2016 г. за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради;
 - НАРЕДБА №Е-РД-04-2 от 22.01.2016 г. за показателите за разход на енергия и енергийните характеристики на сградите;

- НАРЕДБА № 5 за техническите паспорти на строежите (изм. ДВ. бр.68 от 17.08.2021 г.)
- НАРЕДБА № РД-16-347 от 02.04.2009 г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договор с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и/или общинска собственост;
- НАРЕДБА № Е-РД-04-1 от 05.04.2022 г. за условията и реда за извършване на проверка за енергийна ефективност на отоплителните инсталации и инсталациите за комбинирано отопление и вентилация по чл.50, ал.1 и на климатичните инсталации по чл.51, ал.1, условията и реда за изготвянето на оценка на енергийните спестявания, както и условията и реда за създаване, поддържане и ползване на базата данни по чл.52 от Закона за енергийна ефективност (в сила от 15.04.2022 г.);
- НАРЕДБА №Е-РД-16-647 от 15.12.2015 г. за определяне на съдържанието, структурата, условията и реда за набиране и предоставяне на информация (Обн. ДВ. бр.3 от 12.01.2016г.);
- НАРЕДБА №Е-РД-04-3 от 04.05.2016 г. за допустимите мерки за осъществяване на енергийни спестявания в крайното потребление, начините на доказване на постигнатите енергийни спестявания и изискванията към методиките за тяхното оценяване (изм. и доп., бр. 79 от 25.09.2018 г.);
- НАРЕДБА №Е-РД-04-05 от 08.09.2016 г. за определяне на показателите за разход на енергия, енергийните характеристики на предприятия, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление, както и за определяне на условията и реда за извършване на обследване за енергийна ефективност и изготвяне на оценка на енергийни спестявания;
- НАРЕДБА № 6 от 24.02.2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи (ЗЕ) (изм. и доп. ДВ. бр.76 от 27.09.2019 г.);
- НАРЕДБА за методиките за определянето на националната цел за енергийна ефективност и за определянето на общата кумулативна цел, въвеждането на схема за задължения за енергийни спестявания и разпределянето на индивидуалните цели за енергийни спестявания между задължените лица (в сила от 27.09.2016 г.).

IV. ФИНАНСОВИ И ДРУГИ СРЕДСТВА, НЕОБХОДИМИ ЗА ПРИЛАГАНЕТО НА ПРОГРАМАТА:

Програмата за енергийна ефективност на Община Бяла Слатина за периода 2023-2027г. има динамичен и отворен характер и в срока на действие до 2027г. ще се усъвършенства, допълва и променя в зависимост от нормативните изисквания, новопостъпилите данни, инвестиционни намерения и финансови възможности за реализация на нови мерки, проекти и дейности.

V. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ПРОГРАМАТА:

Максимално точното предвиждане за очакваните ефекти от изпълнението на дейностите, мерките и проектите ще даде възможност за цялостна технико-икономическа оценка на програмата за енергийна ефективност на община Бяла Слатина. Най-важните резултати, които ще се постигнат с реализирането на програмата, са следните:

- икономия на топлинна енергия;
- икономия на електрическа енергия;
- икономия на горива;
- намалени емисии парникови газове;
- икономия на средства. За някои от мерките е възможно да се получи сравнително дълъг срок на откупуване, но в тези случаи трябва да се има предвид тяхната екологичната значимост.

Освен това, е важно да се подчертае, че ефектът от реализирането на дейностите и мерките се изчислява на база на действащите в момента цени на топлинната и електрическата енергия и на горивата. Тези цени ще продължават да се повишават, вследствие на непрекъснато растящите цени на горивата на международните пазари, поради което срокът на откупуване ще бъде по-малък, в сравнение с направените изчисления. Допълнителна предпоставка за намаляване на срока на възвръщаемост на инвестициите е и бъдещата възможност за търговия на спестени емисии на парникови газове.

Освен горните практически резултати, изпълнението на програмата за енергийна ефективност ще доведе до:

- опазване на околната среда;
- забавяне на процеса на изчерпване на природните енергийни ресурси;
- подобряване на условията и стандарта на живот на хората;
- диверсифициране на енергийните доставки и намаляване на зависимостта на крайните клиенти от цените на горива и енергии;
- създаване на нови пазарни възможности за търговци (производители, фирми за услуги и т.н.) и разкриване на нови работни места;
- създаване на конкуренция между основните енергийни доставчици и по-голяма сигурност на доставките;
- подпомагане постигането на устойчиво развитие и подобряване на показателите на околната среда, свързано с изпълнение на поетите задължения от Република България.

VI. АНАЛИЗ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ С ПРАВОТО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Предлаганият проект за Програма е разработен в съответствие с Общностното законодателство в областта на енергийната ефективност и българското законодателство – ЗЕЕ. Настоящата програма е създадена в съответствие с европейското и българското законодателство и не противоречи на норми от по-висок ранг.

Настоящата програма е разработена в съответствие с:

Европейското законодателство и стратегически документи, както следва:

- Дългосрочна стратегия на ЕС до 2050: „Чиста планета за всички“
- Рамкова стратегия за устойчив енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата
- Енергийна пътна карта до 2050 г.

Международни документи в областта на климата, подкрепени от ЕС и залегнали в изработените политики в областта на енергетиката и климата, са:

- Споразумение за климата на ООН от Париж 2015 г.
- Рамкова конвенция на ООН по изменение на климата и Протокол от Киото.

Нормативните документи, които създават правната рамка за осъществяването на политиките на ЕС в областта на енергетиката и климата, са:

- Регламент (ЕС) 2018/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата.
- Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от ВИ
- Директива (ЕС) 2018/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за изменение на Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност
- Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (1)

- Директива (ЕС) 2018/844 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018г. за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност
- Директива 2010/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 19 май 2010 г. относно енергийните характеристики на сградите

VII. ПРАВНИ ОСНОВАНИЯ

Чл. 21, ал. 1, т. 12 от ЗМСМА и чл. 12, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност.

Проектът е публикуван на официалната интернет страница на Община Бяла Слатина:
www.byala-slatina.bg.

Формата за участие от страна на заинтересованите лица и организации са писмени предложения, становища и мнения, които могат да бъдат подадени в 30-дневен срок, считано от 28.07.2023г., в деловодството на Общинска администрация-Бяла Слатина, ул. „Климент Охридски“ № 68 или на e-mail bslatina@oabsl.bg, лице за контакт: Петър Петров-Заместник-кмет „Проекти и финанси“, 0896 870 200.